

## U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v trestnej veci proti **Š. M.** obžalovaného pre trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 4 Tr. zák., z.č. 177/1993 Z.z. na verejnom zasadnutí konanom dňa 7. júna 2011 v Bratislave, o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 8. novembra 2010, sp. zn. 5 T 6/2005, takto

### r o z h o d o l :

Podľa § 256 Tr. por. v znení účinnom do 1. januára 2006 sa odvolanie obžalovaného **Š. M. z a m i e t a.**

### O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Krajského súdu v Košiciach zo dňa 8. novembra 2010 bol obžalovaný **Š. M.** uznaný za vinného z trestného činu úverového podvodu podľa § 250a ods. 1, 5 Tr. zák., z. č. 140/1961 Zb. účinného do 1.1.2006 na tom skutkovom základe, že

ako štatutárny zástupca N., R. A. s.r.o. N. na základe predloženého podnikateľského zámeru, ktorý nemal v úmysle uskutočniť a tiež na základe fingovaných faktúr č.X. zo dňa 29. apríla 1993 na sumu 15.000.635,-Sk, t.j. 497.929,86 eur vystavenej firmou M.. s.r.o. N. za predaj tlačiarenského zariadenia a faktúry č. X. zo dňa 14. mája 1993 na sumu 10.028.000,- Sk, t.j. 332.868,62 eur vystavenej firmou D. s.r.o. N. za predaj tlačiarenského zariadenia vylákal od S. P., a.s. B., filiálka K., T. úver vo výške 25.000.000,- Sk, t.j. 829.847,97 eur na základe úverových zmlúv č. X. na sumu 15.000.000,- Sk, t.j. 497.908,78 eur a č. X. na sumu 10.000.000,- Sk, t.j. 331.939,19 eur v oboch prípadoch účelovo viazaných na nákup tlačiarenských strojov, podmienky úverových zmlúv nedodrжал, stroje nezakúpil a ani nemal v úmysle ich zakúpiť, úver nesplatil a peniaze použil pre svoju potrebu, čím P., a.s. B. spôsobil škodu vo výške 25.000.000,- Sk, t.j. 829.847,97 eur.

Obžalovanému Š. M. za to súd prvého stupňa podľa § 250a ods.5 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. účinného do 1.1.2006 s použitím § 40 ods. 1 Tr. zák. 140/1961 Zb. účinného do 1.1.2006 uložil trest odňatia slobody vo výmere 2 (dvoch) rokov.

Podľa § 39a ods. 3 Tr. zák. 140/1961 Zb. účinného do 1.1.2006 pre výkon trestu odňatia slobody obžalovaného Š. M. zaradil do I. (prvej) nápravno-výchovnej skupiny.

Podľa § 228 ods. 1 Tr. por. účinného do 1.1.2006 uložil obžalovanému Š. M. povinnosť nahradiť poškodenej strane U. B. S., a.s. so sídlom Š., X., zastúpenej splnomocneným zástupcom Mgr. M. K. škodu v sume 23.418.740,03 Sk, t.j. 777.359,76 eur.

Podľa § 229 ods.2 Tr. por. účinného do 1. januára 2006 poškodená strana U. B. S., a.s. so sídlom Š., X., zastúpenej splnomocneným zástupcom Mgr. M. K. so zvyškom nároku na náhradu škody bola odkázaná na konanie o občianskoprávných veciach.

V zákonom stanovenej lehote proti tomuto rozsudku podal odvolanie obžalovaný Š. M., ktoré sám, ale aj prostredníctvom svojho obhajcu písomne zdôvodnil. Podaným odvolaním obžalovaný Š. M. navrhol napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v celom rozsahu zrušiť a jeho spod obžaloby Krajského prokurátora v Košiciach oslobodiť. Svoj návrh odôvodnil tým, že výsledkami vykonaného dokazovania nebolo preukázané, že nemal v úmysle uskutočniť predložený podnikateľský zámer, na podklade ktorého mu peňažný ústav poskytol úver v celkovej výške 25.000.000,- Sk. Rovnako pokiaľ výrok napadnutého rozsudku sa mu dáva za vinu, že predložil fingované faktúry, predložením ktorých vylákal poskytnutie úveru od banky, tak predkladanie faktúr vôbec nebolo potrebné. Tieto tzv. faktúry nemajú ani všetky náležitosti, ktoré faktúra ako daňový doklad musí obsahovať. Vykonaným dokazovaním nebolo preukázané, aby predloženie faktúr bolo podmienkou získania úveru. Takáto skutočnosť nevyplýva ani z obsahu úverových zmlúv a ani z výpovedí pracovníkov poškodenej banky. Navyše poškodená banka počas celej doby trestného stíhania nepredložila ako dôkaz smernicu, alebo iný vnútorný predpis, ktorým by bol obžalovaný informovaný o potrebe predkladania faktúr.

Vykonaným dokazovaním nebolo preukázané, že vylákal poskytnutie úveru, lebo zmluvy o úvere boli riadne uzavreté. Spoločnosť N., R. A. s.r.o. N., v ktorej bol štatutárnym zástupcom, v čase keď žiadala o poskytnutie úveru, bola dostatočne bonitná, mala dostatočné

krytie a podnikateľský zámer na to, aby úver dostala. Poškodená banka zas mala dostatok finančných prostriedkov, aby po rozhodnutí, že úver poskytne, uskutočnila peňažné plnenie.

Z predložených cenových ponúk od viacerých firiem je zrejmé, že on ako štatutárny zástupca pracoval na výbere a odkúpení tlačiarenského zariadenia a technológie, na ktorú boli úvery poskytnuté. Robil tak už v období aj pred podpisom úverovej zmluvy, o čom svedčí korešpondencia s firmou S. s.r.o. B.. Podľa ekonomických výsledkov v tom čase spoločnosť N., R. A. s.r.o. N. mala výborné ekonomické výsledky, vysoký odbyt, ktorý prevyšoval možnosti vtedajšej existujúcej výroby a úspešne splatené predchádzajúce úvery na technológiu a zamestnával 20 až 30 zamestnancov.

O úmysle splácať úver svedčí aj tá skutočnosť, že po uzavretí úverových zmlúv spoločnosť N., R. A. s.r.o. N. splatila 1, 1 mil. Sk. Plánované tlačiarenské stroje a prislúchajúcu technológiu nezakúpil, ale nie preto, že ich nemal v úmysle zakúpiť a že peniaze použil pre svoju potrebu, ale preto, že sám sa stal obeťou podvodu zo strany spoločnosti S. s.r.o. B.. Z bohatej korešpondencie medzi ním, ako zástupcom spoločnosti N., R. A. s.r.o. N. a firmou S. s.r.o. B. vyplýva, že na základe objednávky č. X. zo dňa 12. marca 1993 bolo objednané dodanie tlačiarenského zariadenia a technológie a došlo aj ku zloženiu preddavku v sume 70% predpokladanej fakturácie. Skutočnosť, že firma S. s.r.o. B. neexistuje zistil až neskôr, čo bolo zistené aj správcom konkurznej podstaty JUDr. F. B..

Podľa názoru obžalovaného Š. M. nebolo preukázané, aby bol naplnil znaky skutkovej podstaty trestného činu podvodu, resp. úverového podvodu, ako skutok právne kvalifikoval súd prvého stupňa, keďže nebolo preukázané naplnenie subjektívnej stránky žalovaného trestného činu, ale ani iného trestného činu, a preto navrhol aby bol spod obžaloby v celom rozsahu oslobodený.

Záverom obžalovaný Š. M... poukázal aj na nesprávny výrok o náhrade škody, nakoľko spoločnosť N., R. A. s.r.o. N. pre nesplácanie svojich záväzkov sa dostala do konkurzu, ktorý bol právoplatne ukončený rozhodnutím súdu a poškodená strana, toho času U. B. S., a.s. B. si svoju pohľadávku riadne uplatnila v konkurznom konaní. Poškodená strana U. B. S., a.s. B. preto mala po právoplatnom skončení konania v konkurznom konaní postupovať a zrejme aj postupovala podľa zákona o bankách, resp. zákona o dani z príjmu právnických osôb, ktorú skutočnosť mal súd prvého stupňa skúmať. V trestnom konaní

poškodená strana si z vyššie uvedených dôvodov nárok na náhradu škody už nemohla riadne uplatňovať, nakoľko tomu bránila prekážka v zmysle ustanovenia § 43 ods. 3 Tr. por. (zák. č. 141/1961 Zb. platný do 1. januára 2006). Odvolateľ ďalej poukázal aj na ďalšie nepresnosti v napadnutom rozsudku s tým, že na viacerých miestach sa uvádza spojenie "Š. M... dostal úver", pričom v skutočnosti úver dostala spoločnosť N., R. A. s.r.o. N.. Navyše v dôvodoch napadnutého rozsudku sa uvádza svedecká výpoveď neznámej osoby menom J. K..

Skôruvedené dôvody odvolania doplnil obžalovaný Š. M... prostredníctvom novozvoleného obhajcu v rozsiahlom podaní. Zásadne namietol správnosť výroku o vine s tým, že ide výlučne o neschopnosť dodržať zmluvný záväzok, čo sám osebe nemôže byť trestné s prihliadnutím na článok 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Prvostupňovému súdu ďalej vyčítal, že nevyvodil žiadne konzekvencie z toho, že pôvodne mu bolo vznesené obvinenie pre trestný čin sprenevery podľa § 248 Tr. zák., ktorý obsahuje iné predpoklady naplnenia subjektívnej stránky, než skutkovú podstatu trestného činu podvodu. Prekážkou uznania jeho viny bolo aj nezachovanie identity skutku, keď až napadnutý rozsudok na rozdiel od podanej obžaloby obsahuje znaky charakterizujúce subjektívnu stránku v podobe výroku o „predloženom podnikateľskom pláne, ktorý nemal v úmysle uskutočniť“. Navyše takýto skutkový záver je len neprípustnou špekuláciou bez akejkoľvek opory v dôkazoch, keďže do konania nebol pribratý znalec pre otázku posúdenia podnikateľského zámeru a ekonomických analýz pre posúdenie majetkových pomerov spoločnosti za ktorú vystupoval. Rovnako sa súd nevysporiadal so skutočnosťou, či v prípade zabezpečenia úveru bez poznania hodnoty zálohu v čase vzniku záložného práva zodpovedala hodnota úveru hodnote založených nehnuteľností, pretože takáto skutočnosť by priamo vyvracala predpoklad o existencii podvodného úmyslu. Nesprávne postupoval krajský súd aj v tom, keď rozsah škody nevymedzil len skutočnou škodou ako to umožňovala právna úprava účinná v čase spáchania činu, ale postupoval podľa úpravy z roku 1999 zahŕňajúcej do škody nielen hodnotu úveru, ale aj ušlý zisk a iné príslušenstvo.

Ďalej nesprávnosti sa dopustil prvostupňový súd v tom, keď od výšky ustálenej škody neodpočítal sumy splatené firmou N., s.r.o. a sumy získané z predaja zálohov. Chybné je aj rozhodnutie o uplatnenom nároku na náhradu škody, lebo poškodený si svoju pohľadávku uplatnil s účinkami súdneho rozhodnutia v konkurznom konaní voči N., R. A. s.r.o. ako hmotnoprávnemu dlžníkovi a duplicitne aj proti nemu v trestnom konaní. V ostatnej a najrozsiahlejšej III. časti obžalovaný rozoberal komplex práv na spravodlivý proces najmä

právo na prejednanie veci v primeranej lehote a dôsledky plynúce z porušenia tohto práva vo svetle rozhodovacej praxe Európskeho súdu pre ľudské práva, Ústavného súdu Českej republiky a všeobecných súdov (najvyššieho súdu) Slovenskej republiky. Vyslovil názor, že s prihliadnutím na skutočnosť, že skutok bol spáchaný pred viac než 18 rokmi, trestné konanie trvalo viac ako 10 rokov, nejednalo sa o významne komplikovanú trestnú vec, v dobe po spáchaní trestného činu obžalovaný viedol riadny život, k priet'ahom v konaní neprišlo jeho zavinením, ale nesústredenosťou a pochybeniami orgánov činných v trestnom konaní, uloženie nepodmienečného trestu odňatia slobody je čírou represiou a v rozpore s účelom trestu v zmysle § 23 Tr. zák., ktorý taký hlavný účel trestu ani nepredvída. Uložený nepodmienečný trest odňatia slobody porušuje princípy právnej istoty, legitímneho očakávania a zásadu proporcionality, keďže nerešpektuje požiadavku spravodlivej rovnováhy medzi obmedzením práva na osobnú slobodu na strane jednej a verejným záujmom na stíhaní a potrestaní páchatel'a na strane druhej.

Z týchto dôvodov obžalovaný navrhol napadnutý rozsudok podľa § 257 ods. 1 Tr. por., § 223 ods. 1 Tr. por., s použitím § 11 ods. 1 písm. h/ Tr. por. v znení účinnom do 1. januára 2006 zrušiť a s použitím Čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 8 ods. 2 a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd trestné stíhanie proti nemu zastaviť, upustiť od potrestania a náhrady škody alternatívne podľa § 258 ods. 1 písm. e/, ods. 2 Tr. por. za použitia § 259 ods. 3 Tr. por. zmeniť výrok o treste s použitím § 35 ods. 1, § 40 ods. 1 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 na kratší trest odňatia slobody vo výmere dvanásť mesiacov s podmieneným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu v trvaní päť rokov, alternatívne napadnutý rozsudok podľa § 258 ods. 1 písm. a/, b/, c/, d/, e/ Tr. por. zrušiť a podľa § 259 ods. 1 Tr. por. vec vrátiť Krajskému súdu v Košiciach, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Zástupca generálneho prokurátora Slovenskej republiky navrhol na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu odvolanie obžalovaného Š. M. zamietnuť ako nedôvodné podľa § 256 Tr. por. v znení účinnom do 1. januára 2006 s poukazom na správnosť napadnutého rozsudku vo všetkých jeho výrokoch.

Na podklade odvolania obžalovaného Š. M. odvolací súd podľa § 254 ods. 1 Tr. por. (zák. č. 141/1961 Zb. v znení neskorších predpisov) preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť všetkých výrokov rozsudku, proti ktorým môže odvolateľ podať odvolanie, ako i správnosť

postupu konania, ktoré predchádzalo rozsudku, prihliadajúc pritom na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané a zistil, že odvolanie obžalovaného nie je dôvodné.

Z obsahu procesného spisu odvolací súd zistil, že Krajský prokurátor v Košiciach dňa 11. októbra 2005 na vecne a miestne príslušnom Krajskom súde v Košiciach podal obžalobu na Š. M. pre trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, 4 Tr. zák., zák. č. 177/93 Z.z. na tom skutkovom základe,

že ako štatutárny zástupca N., R. A. s.r.o. N. na základe fingoovaných faktúr č.X. zo dňa 29. apríla 1993 na sumu 15.000.635,- Sk vystavenej firmou M.. s.r.o. N. za predaj tlačiarenskeho zariadenia a faktúry č. X. zo dňa 14. mája 1993 na sumu 10.028.000,- Sk vystavenej firmou D. s.r.o. N. za predaj tlačiarenskeho zariadenia vylákal od S. P., a.s. B., filiálka K., Tr. S. úver vo výške 25.000.000,- Sk, na základe úverových zmlúv č. X. na sumu 15.000.000,- Sk, a č. X. na sumu 10.000.000,- Sk, v oboch prípadoch účelovo viazaných na nákup tlačiarenských strojov, podmienky úverových zmlúv nedodrжал, stroje nezakúpil a ani nemal v úmysle ich zakúpiť, úver nesplatil a peniaze použil pre svoju potrebu, čím P., a.s. B. spôsobil škodu vo výške 25.000.000,- Sk.

Súd prvého stupňa na hlavnom pojednávaní vykonal dokazovanie zákonným spôsobom, náležite zistil skutkový stav veci, a to v rozsahu nevyhnutnom pre svoje rozhodnutie, pričom jednotlivé výroky napadnutého rozsudku aj zákonu zodpovedajúcim spôsobom odôvodnil.

Obžalovaný Š. M... na hlavnom pojednávaní využil zákonom mu daného práva a ku skutku nevypovedal. V prípravnom konaní na svoju obhajobu uvádzal, že spoločnosť N., R. A. s.r.o. N. bola založená 10. marca 1992 a mala dvoch spoločníkov, t.j. jeho osobu a spoločníka Ing. M. K.. Spoločnosti N., R. A. s.r.o. N. sa na trhu darilo, mali v úmysle rozšíriť výrobu a za týmto účelom potrebovali nakúpiť nové tlačiarenské stroje a technológiu. Keďže spoločnosť nemala dostatok voľných finančných prostriedkov dňa 12. apríla 1993 v S. P. a.s. B., filiálka K. požiadali o úver v celkovej sume 25.000.000,- Sk. Na podklade predloženia dokladov, a to v rozsahu ako to požadovala banka, ich žiadosti o poskytnutie úveru bolo vyhovené. Prvý úver bol schválený dňa 23. apríla 1993 na sumu 15.000.000,- Sk a druhý úver dňa 2. júna 1993 na sumu 10.000.000,- Sk. K prvému čerpaniu finančných prostriedkov v sume 8.000.000,- Sk došlo už dňa 26. apríla 1993, a to prostredníctvom šeku,

ktoré peniaze hneď poskytol firme S. s.r.o. B. ako zálohu v súvislosti s objednávkou č. X. zo dňa 12. apríla 1993. Neskôr firme S. s.r.o. B. poskytol zvyšnú sumu do 17.400.000,- Sk, ako 70% zálohu na plnenie z predmetnej objednávky. Pokiaľ poškodenej strane S. P. a.s. B., filiálka K. zaslal dve faktúry, tieto vôbec zasielať nemusel, nakoľko neboli podmienkou pre čerpanie úveru, tieto navyše nemali všetky požadované náležitosti, ktoré faktúra musí mať a banke boli zaslané len faxom. Poskytnutie úveru a jeho vrátenie bolo zabezpečené dvoma nehnuteľnosťami, a to prevádzkovo u budovou tlačiarne v G. a chatou v Z.. Obžalovaný Š. M... ďalej uviedol, že spoločnosť N., R. A. s.r.o. N. na dvakrát požičala firme A. s.r.o. G. celkovo sumu 6.500.000,- Sk, a to na dobu ôsmich týždňov, šlo o priateľskú výpomoc firme J. K., ktoré peniaze doposiaľ vrátené neboli.

Obžalovaný Š. M... teda už v štádiu prípravného konania na svoju obhajobu uvádzal, že sám sa stal obeťou podvodu, a to zo strany spoločnosti S. s.r.o. B., preto spoločnosť N., R. A. s.r.o. N., nebola schopná úvery v dohodnutej dobe splatiť.

Táto obhajoba obžalovaného Š. M. tak v prípravnom konaní, ale predovšetkým dokazovaním vykonaným pred súdom prvého stupňa na hlavnom pojednávaní, bola náležitým spôsobom preverená, a to výsluchom svedkov, ako aj čítaním listinných dôkazov, resp. čítaním svedeckých výpovedí postupom podľa ustanovenia § 211 ods. 1 Tr. por. (z.č. 141/1961 v znení neskorších predpisov), pričom bola v celom rozsahu vyvrátená.

Súd prvého stupňa po vykonanom dokazovaní dospel k opodstatnenému záveru, že obžalovaný Š. M... sa dopustil trestnoprávneho konania, pričom oproti obžalobe upravil skutok tak, že skutkovú vetu doplnil o skutočnosť, že obžalovaný Š. M... ako štatutárny zástupca spoločnosti N., R. A. s.r.o. N. vylákal úver od poškodenej B. nie len na podklade dvoch fingoovaných faktúr, ako mu to bolo dávané za vinu obžalobou, ale aj na základe predloženého podnikateľského zámeru, ktorý nemal v úmysle uskutočniť. Uvedené doplnenie v žiadnom prípade neznamenal porušenie identity (totožnosti) skutku, ako sa mylne domnieva odvolateľ. Teória aj prax nechápe totožnosť skutku ako úplnú zhodu medzi skutkovými okolnosťami popísanými v obžalobnom návrhu a výrokom rozhodnutia súdu (jeho tzv. skutkovou vetou). Postačí zhoda medzi podstatnými skutkovými okolnosťami, pričom súd môže a musí prihliadať aj k tým zmenám skutkového stavu, ku ktorým došlo pri prerokovaní veci na hlavnom pojednávaní bez ohľadu na to, či postavenie obžalovaného zlepšujú alebo zhoršujú. Niektoré skutočnosti môžu teda v rozhodnutí súdu oproti obžalobe

pribudnúť, niektoré môžu odpadnúť, súd môže upresniť nepresný popis z obžaloby, nesmie však zmeniť podstatu skutku.

Tú tvorí konanie páchatel'a (obžalovaného) a následok spôsobený jeho konaním, ktorý je významný z hľadiska trestného práva hmotného. Totožnosť skutku bude zachovaná nielen pri úplnej zhode konania a následku ale aj v prípade aspoň čiastočnej zhody konania alebo následku. V posudzovanej veci nepochybne totožnosť skutku zachováva následok v podobe vzniku škody na cudzom majetku, ale aj konanie, ktoré je v napadnutom rozsudku doplnené len o zistenia ešte konkrétnejšie charakterizujúce subjektívnu stránku trestného činu podvodu, t.j. vyžadované úmyselné konanie páchatel'a, spočívajúce v posudzovanom prípade v uvedení poškodeného (peňažný ústav) do omylu.

Preukázanie tohto konania vylučuje aplikáciu ustanovenia § 248 Tr. zák. o trestnom čine sprenevery, ktoré právne posúdenie sa uplatnilo v počiatočných fázach prípravného konania, pričom prvostupňový súd (ktorý nebol viazaný právnym posúdením skutku nielen v obžalobe, ale ani v uznesení o vznesení obvinenia) uznaním obžalovaného za vinného z trestného činu podvodu dal najavo, že skutok, ktorý je predmetom trestného stíhania nebol pôvodne správne právne kvalifikovaný, takže neobstojí námietka obžalovaného, že krajský súd na uvedené skutočnosti nereagoval.

Záver o existencii podvodného úmyslu obžalovaného Š. M. vyplýva zo samotného jeho konania, keď ním, ako štatutárnym zástupcom spoločnosti N., R. A. s.r.o. N., proklamovaný tlačiarenský stroj a technológiu mali možnosť zakúpiť od zabehnutých a osvedčených firiem na trhu, vid' výpovede svedkov Ing. G. P., generálneho riaditeľa spoločnosti E. s.r.o. B., V. Č., konateľky spoločnosti S. s.r.o. P. a J. V., pracovníka D. S. a.s. D., s ktorými firma obžalovaného v kritickom období jednala, o čom svedčia aj listinné doklady, tzv. pro forma faktúry, napriek tomu obžalovaný Š. M... ako štatutárny zástupca spoločnosti N., R. A. s.r.o. N. za zjavne pochybných okolností, dal prednosť úplne neznámej (v skutočnosti neexistujúcej) firme S. s.r.o. B., za ktorú jednala A. K.. Hoci tvrdil, že mal v úmysle sa skontaktovať s majiteľom firmy S. s.r.o. B. nestalo sa tak a naďalej údajne jednalo len s osobou pod menom A. K., ktorej mal na trikrát odovzdať zálohu na požadovaný tlačiarenský stroj a technológiu v celkovej sume 17.400.000,-Sk /vid' výdavkové pokladničné doklady č.l. 210 vyšetrovacieho spisu/.

Z písomnej objednávky /č.l. 211/ zo dňa 12.marca 1993 vyplýva, že jej predmetom bolo dodanie tlačiarenskeho stroja značky A. D. A. s príslušenstvom. Ešte v ten istý deň bola vyhotovená písomná odpoveď o možnosti dodania požadovanej technológie v celkovej sume cca 25.000.000,- „Kčs“, t.j. v dobe, keď už oficiálnou menou na Slovensku bola slovenská koruna, podmienkou ale bolo zloženia 70% celkovej hodnoty obchodu. Dňa 17.marca 1993 firma S. s.r.o. B. oznámila firme obžalovaného, že nie sú schopní dodať požadovanú osvitovú jednotku podľa objednávky spolu s príslušenstvom a ostatné zariadenie sú schopní dodať do troch mesiacov od dátumu zloženia zálohy podľa predchádzajúcej dohody. Ďalej dňa 28. apríla 1993 firma S. s.r.o. B. písomne oznámila, že z dôvodu nezloženia žiadanej zálohy ako aj z dôvodu oddialenia termínu dodávok, nezaručujú dodanie požadovanej technológie v dohodnutej trojmesačnej lehote. Napriek tomu obžalovaný Š. M... ako štatutárny zástupca spoločnosti N., R. A. s.r.o. N. v ten istý deň, t.j. 28. apríla 1993 odovzdal zálohu v sume 8.000.000,- Sk firme S. s.r.o. B.. Práve takéto jednanie zo strany obžalovaného Š. M., ako štatutárneho zástupcu svedčia v jeho neprospech a nie ako on sám uvádza na svoju obhajobu, že bol oklamaný neexistujúcou firmou. Obžalovaný Š. M... ako štatutárny zástupca spoločnosti N., R. A. s.r.o. N. hoci mal možnosť od takto pochybného obchodu odstúpiť a požadovaný tlačiarenský stroj spolu s technológiou zakúpiť od spoločností E. s.r.o. B., resp. S. s.r.o. P. alebo D. S. a.s. D., dňa 3. mája 1993 a neskôr dňa 15. júna 1993 znova odovzdal firme S. s.r.o. B. prostredníctvom A. K. zvyšnú sumu 9.400.000,- Sk. V tom istom období, t.j. v mesiacoch máj až jún 1993 došlo k požičaniu peňazí v celkovej sume 6.500.000,- Sk firme A. s.r.o. G. na dobu jedného mesiaca, ktoré doposiaľ vrátené neboli.

V dôvodoch napadnutého rozsudku súd prvého stupňa podrobne odôvodnil, prečo neuveril obhajobe obžalovaného Š. M., t.j. že on sám sa stal obeťou podvodu a nedopustil sa konania, ako mu to bolo dávané obžalobou a teraz napadnutým rozsudkom za vinu.

Zo žiadostí o poskytnutie úveru, ktoré nesporne podpísal obžalovaný Š. M..., ako štatutárny zástupca spoločnosti N., R. A. s.r.o. N. vyplýva, že spoločnosť okrem iných dokladov k žiadosti predložila podnikateľský zámer a výkazy o výsledkoch hospodárenia, na podklade ktorých poškodená banka dospela k záveru, že žiadosti o úver je možné vyhovieť a na dvakrát schválila poskytnutie úveru v celkovej sume 25.000.000,- Sk.

Záver súdu, že obžalovaný Š. M... ako trestne zodpovedný subjekt, konajúci v mene spoločnosti N., R. A. s.r.o. N., vylákal poskytnutie úveru, na základe predloženého podnikateľského zámeru, ktorý nemal v úmysle uskutočniť a poskytnuté finančné prostriedky použil v rozpore s účelom, na ktorý bol úver poskytnutý, boli preukázané výsledkami vykonaného dokazovania, a to tým, že časť úveru v sume 6.500.000,- Sk v mene spoločnosti N., R. A. s.r.o. N. obžalovaný Š. M... požičal spoločnosti A. s.r.o. G., v ktorej bol konateľom jeho kamarát J. K.. Teda poskytnuté finančné prostriedky obžalovaný Š. M... použil v rozpore s účelom, na ktorý bol úver poskytnutý. (Osoba menom J. K. je dôvodom napadnutého rozsudku nesprávne označená ako J. K.).

O vylákaní úveru na podklade predloženého podnikateľského zámeru, ktorý obžalovaný Š. M... ako štatutárny zástupca spoločnosti N., R. A. s.r.o. N. nemal v úmysle uskutočniť, svedčí aj tá skutočnosť, že splátka v celkovej sume 1.100.000,- Sk bola uhradená nie z finančných prostriedkov pochádzajúcich z podnikateľskej činnosti spoločnosti N., R. A. s.r.o. N., ale zo sumy poskytnutej samotným úverom. Napokon ani zvyšná časť splateného úveru nepochádza zo ziskov spoločnosti N., R. A. s.r.o. N..

Hoci obžalovaný Š. M... mal dodávateľov na ním požadovanú polygrafickú techniku a tiež technológiu, a to od renomovaných firiem, napriek tomu mal uprednostniť celkom neznámu spoločnosť S. s.r.o. B., v mene ktorej mala konať s ním A. K.. Obžalovaný Š. M... v mene svojej spoločnosti mal odovzdať firme S. s.r.o. B. na trikrát sumu 17.400.000,- Sk, a to dňa 28. apríla 1993, 3. mája 1993 a 15. júna 1993, hoci na podklade korešpondencie s touto firmou vedel, že táto firma nie je schopná dodať jeho spoločnosti ním požadovanú techniku, vid' list zo dňa 17. marca 1993 /č.l. 213/ a neskôr list zo dňa 28. apríla 1993 /č.l. 217/, ktorým mu bolo oznámené, že firma S. s.r.o. B. nezaručuje dodanie požadovanej technológie v dohodnutej trojmesačnej lehote. Napriek tomu obžalovaný Š. M... neoverenej osobe vystupujúcej pod menom A. K. podľa jeho obhajoby odovzdať v hotovosti celkom sumu 17.400.000,- Sk. Pokiaľ obžalovaný Š. M.. poškodenej banke faxom zaslal tzv. fingoané faktúry, hoci podľa podmienok o poskytnutí úveru to nebolo povinnosťou, urobil to práve preto, aby vzbudil dojem, že finančné prostriedky z poskytnutého úveru sú použité na účel, na ktorý bol úver poskytnutý. Ak by bol obžalovaný vstúpil do vážneho obchodnoprávneho vzťahu a mal za to, že rokuje so skutočne existujúcou spoločnosťou, nemal žiadny dôvod predkladať úverujúcej banke (aj keby to bolo na jej podnet) iné, než pravé podklady preukazujúce vznik záväzkového právneho vzťahu a poskytnutie zálohy spoločnosti S. s.r.o. Uvedenú spoločnosť úplne zatajil a namiesto toho predložil dve v napadnutom rozsudku

konkretizované falošné faktúry, ktoré mali preukazovať použitie úverových prostriedkov na deklarované účely. Spoločnosť, ktorej sa obžalovaný podľa jeho obhajoby mal stať obeťou neexistovala, nesídlila v B. na P., a preto nemohla ani prijímať písomnú korešpondenciu od spoločnosti obžalovaného a na túto rovnakým spôsobom aj odpovedať. Skutkový záver v prvostupňovom rozsudku o použití poskytnutých prostriedkov pre vlastnú potrebu obžalovaného nepriamo vyjadruje skôruvedený záver, že údajné rokovanie a poskytnutie prostriedkov v sume viac ako 17 mil. Sk spoločnosti S. s.r.o. bolo len fikciou smerujúcou k zabráneniu možnosti trestného stíhania obžalovaného za spáchaný podvod. Otázka, či obžalovaný mal alebo nemal úmysel plniť banke predostretý podnikateľský plán je otázkou skutkovou vyhodnotenie, ktorej je vo výlučnej kompetencii orgánov činných v trestnom konaní a súdu a nie vecou posúdenia odbornej otázky, a preto neobstojí námietka, že bez vykonania znaleckého dokazovania sú závery prvostupňového súdu len neprípustnou špekuláciou. Skutočnosť, že finančné prostriedky neboli použité na účel, aký bol dohodnutý v úverových zmluvách obžalovaný Š. M... priznal dňa 23. februára 1995, kedy bol s ním spísaný záznam na podklade osobného jednanía so zástupcom poškodenej B., ktorý zisťoval, prečo úver nie je splatený podľa podmienok zmluvy o úvere.

Nepochybil súd prvého stupňa, pokiaľ na rozdiel od obžaloby konanie obžalovaného Š. M. právne kvalifikoval ako dokonaný trestný čin úverového podvodu podľa § 250a ods. 1,5 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006, nakoľko zo skutkovej vety obžaloby a aj rozsudku po spresnení konania obžalovaného nepochybne vyplýva, že tento od peňažného ústavu vylákal poskytnutie úveru, tým že uviedol do omylu poškodenú banku v otázke splnenia podmienok na poskytnutie úveru a svojím konaním spôsobil škodu veľkého rozsahu.

Existenciu úmyslu predpokladaného skutkovou podstatou trestného činu úverového podvodu nevyklučuje ani neobsahuje zistenie, že suma celkovo poskytnutého úveru bola sčasti zabezpečená záložným právom na nehnuteľnosti, keďže výška tohto zálohu nepredstavovala ani 1/5-tinu poskytovaného úveru, pričom hlavným zálohom mali byť práve stroje a technológie, ktoré mali byť zakúpené za úverové prostriedky. V každom prípade teda úmyselné zavinenie obžalovaného sa vzťahovalo na spôsobenie škody veľkého rozsahu. Neakceptovateľná je aj ďalšia námietka obžalovaného o nesprávnom rozsahu ustálenia výšky spôsobenej škody údajne v dôsledku toho, že prvostupňový súd do neho zahrnul nielen skutočnú škodu, ktorú bolo možné považovať za škodu podľa Trestného zákona účinného v čase spáchania trestného činu (v roku 1993), ale aj iné jej zložky podľa zákona účinného

v roku 1999 (ušlý zisk, iné príslušenstvo), pretože zo zisteného skutku je zrejmé, že za škodu bola považovaná iba istina, t.j. výška poskytnutého úveru, teda len skutočná škoda. Na rozsah škody ako hmotnoprávneho znaku základnej alebo kvalifikovanej skutkovej podstaty trestného činu nemá vplyv skutočnosť, že páchatel' časť spôsobnej škody nahradil. Uvedená okolnosť má význam len z hľadiska rozhodovania o uplatnenom nároku na náhradu škody, čo sa stalo aj v posudzovanom prípade, keď krajský súd prihliadol v rámci výroku o náhrade škody na to, že došlo k čiastočnej náhrade škody a o túto časť znížil povinnosť obžalovaného nahradiť škodu spôsobenú trestným činom.

Správne súd prvého stupňa postupoval aj pri riešení otázky, ktorý z trestných zákonov treba použiť pri posudzovaní trestnosti obžalovaného Š. M. vzhľadom na zmeny, ku ktorým došlo od momentu spáchania činu až do momentu, keď o vine súd rozhodoval, t.j. v zmysle ustanovenia § 16 ods. 1 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 resp. § 2 ods. 1 Tr. zák. účinného od 1. januára 2006, keď dospel k záveru, že použitie Trestného zákona účinného do 1. januára 2006 je pre páchatel'a priaznivejšie nielen z pohľadu, aký trest je mu možné uložiť v prípade uznania viny, ale aj z pohľadu riešenia otázky, aká škoda bola konaním páchatel'a spôsobená, čo má vplyv na právne posúdenie skutku.

Návrh na zastavenie trestného stíhania z dôvodu neprimeranej dĺžky konania s poukazom na ustanovenie § 11 ods. 1 písm. h/ Tr. por. v znení účinnom do 1. januára 2006, neprichádza do úvahy.

Podľa čl. 48 ods. 2 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonaným dôkazom.

Podľa Čl. 6 ods. 1 veta prvá Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd pri rozhodovaní o trestnom obvinení je každá dotknutá strana oprávnená na spravodlivé a verejné prerokovanie svojej veci uskutočnené v primeranej lehote nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Podľa § 2 ods. 4 Tr. por. ak tento zákon neustanovuje niečo iné, postupujú orgány činné v trestnom konaní z úradnej povinnosti; musia trestné veci prejednávať čo najrýchlejšie a dôsledne zachovávať občianske práva zaručené ústavou.

Porušenie práva na prejednanie veci v primeranej lehote je nepochybne významným zásahom do princípov zaručujúcich právo na spravodlivý proces. Neodôvodnené prieťahy a neprimeraná dĺžka trestného konania sú závažným a nežiaducim javom, ktorý nielen odporuje zmyslu práva obvineného ale i poškodeného na spravodlivý proces, ale je aj v rozpore so základnými zásadami trestného práva a odporuje účelu trestného konania.

Súčasne treba ale konštatovať, že porušenie tohto práva samo osebe nezakladá neprípustnosť trestného stíhania.

Čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) je potrebné v prvom rade považovať za pokyn, či apel signatárskym štátom, aby organizovali súdnictvo tak, aby princípy súdnictva zakotvené v Dohovore boli rešpektované.

Štát prostredníctvom orgánov k tomu určených rozhoduje o obvinených z trestných činov a zaisťuje prípadné potrestanie páchatel'ov. Rozhodovanie o vine a treste v rámci trestného konania je nielen právom ale predovšetkým povinnosťou týchto orgánov. Je celkom v rozpore so zmyslom čl. 6 Dohovoru, aby orgán činný v trestnom konaní a súd, ktorý spôsobil prieťahy v konaní sa tejto svojej povinnosti zbavil bez toho, aby vyvinul iniciatívu k naplneniu účelu trestného konania, ktorým je práve rozhodnutie o otázke viny a trestu.

Účelom trestného konania je predovšetkým to, aby trestné činy boli náležite zistené a ich páchatelia podľa zákona spravodlivo potrestaní, pritom má pôsobiť na upevňovanie zákonnosti, na predchádzanie a zamedzovanie trestnej činnosti na výchovu občanov v duchu dôsledného zachovávanía zákonov a pravidiel občianskeho spolužitia i čestného plnenia povinností k štátu a spoločnosti (§ 1 ods. 1 Tr. por. účinného do 1. januára 2006, podľa ktorého sa v posudzovanej veci postupovalo).

Trestné konanie je potom ovládané základnými zásadami zaručujúcimi naplnenie vyššieuvedeného účelu trestného konania, ktoré sa uplatňujú nielen z pohľadu samotného obvineného, ale aj z pohľadu práv a povinností ostatných strán a subjektov trestného konania. Najmä s ohľadom na práva strán odlišných od obvineného je úvaha o možnosti orgánu, ktorá prieťahy spôsobil, zastaviť trestné stíhanie, celkom neprijateľná.

Týmto postupom by bola nežiaducim spôsobom modifikovaná zásada oficiality, ktorá stanovuje, že každý orgán činný v trestnom konaní má povinnosť z vlastnej iniciatívy urobiť všetko pre naplnenie účelu trestného konania a zároveň by sa tak oslabovala funkcia trestného práva vo všeobecnom zmysle, predovšetkým funkcia ochranná.

Vnútroštátna úprava pokiaľ ide o riešenie dôsledkov neprimeranej dĺžky konania nie je v kolízii s Čl. 6 Dohovoru na ktorý sa poukazuje. Ten totiž nestanovuje žiadnu výslovnú sankciu, ktorú by v podobe príkazu zastaviť trestné stíhanie sankcionoval porušenie práva na spravodlivý proces, ktoré je v tomto článku zakotvené a pod ktorým je uvedený celý rad čiastkových práv a slobôd, ktorého súčasťou je i právo na rozhodnutie v primeranej lehote.

Porušenie pravidla plynúceho z Čl. 6 ods. 1 Dohovoru je konštantne aj podľa aktuálnej rozhodovacej praxe Európskeho súdu pre ľudské práva sankcionované priznaním spravodlivého zadosťučinenia, pričom tento súd nápravu porušenia práva na prerokovanie veci v primeranej lehote vo forme zastavenia trestného stíhania z Čl. 6 Dohovoru v žiadnom zo svojich rozhodnutí nevyvodil. Vzhľadom na uvedené postup navrhnutý obžalovaným Š. M., t.j. z dôvodu uvedeného v § 11 ods. 1 písm. h/ Tr. por. zastaviť pre neprípustnosť trestné stíhanie, neprichádza do úvahy.

Rozhodnutie súdu prvého stupňa vo výroku o uloženom treste a zaradení obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody je v celom rozsahu v súlade s ustanovením § 23 a § 31 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006, nie len z pohľadu individuálnej prevýchovy, ale aj z pohľadu generálnej prevencie. Nepochybil súd prvého stupňa ani tým, keď vzhľadom na zdravotné problémy obžalovaného Š. M., ale aj tú skutočnosť, že od spáchania skutku uplynula už doba viac ako osemnásť rokov, kedy uloženie trestu odňatia slobody v rozmedzí zákonom stanovenej trestnej sadzby päť až dvanásť rokov, by bolo pre páchatel'a neprimerane prísne, a to aj vzhľadom na ustanovenie Čl. 6 bod 1 Európskeho dohovoru o ľudských právach, ktorý páchatel'ovi zaručuje právo na prejednanie veci v primeranej lehote (čo v konkrétnom prípade splnené nebolo) uložil trest odňatia slobody pod dolnú hranicu zákonnej trestnej sadzby. Dĺžka trestného konania viac ako desať rokov nesporne ovplyvnila kvalitu osobného ale aj rodinného života a nie je možné ani vylúčiť, že to mohlo mať negatívny dopad na samotné zdravie obžalovaného Š. M.. Uloženie trestu odňatia slobody pod zákonom stanovenú zákonnú sadzbu celkom pri spodnej hranici možného zníženia trestu aj vzhľadom na spôsobený následok (škodu viacnásobne presahujúcu škodu veľkého rozsahu)

nemožno považovať za číru represiu ako to tvrdí obžalovaný, ale je v súlade aj s ustanovením podľa § 40 ods. 5 písm. c) Tr. zák. účinného do 1. januára 2006, podľa ktorého nie je možné pri znížení trestu odňatia slobody podľa § 40 ods. 1 alebo 2 citovaného zákona uložiť trest odňatia slobody pod jeden rok.

Ani zaradenie obžalovaného Š. M. pre výkon trestu odňatia slobody do prvej nápravno-výchovnej skupiny nie je v rozpore s ustanovením § 39a ods. 3 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006, hoci inak podľa § 39a ods. 2 písm. c) Tr. zák. účinného do 1. januára 2006, pre účely výkonu trestu odňatia slobody mal byť obžalovaný Š. M... zaradený do najprísnejšej nápravno-výchovnej skupiny, nakoľko sa dopustil trestného činu, ktorý je uvedený v ustanovení § 62 ods. 1 citovaného Trestného zákona.

Nepochybil súd prvého stupňa ani vo výroku o náhrade škody, nakoľko v trestnom konaní úlohou súdu je v prípade uznania viny páchatel'a, pokiaľ poškodená strana riadne a včas sa pripojí s nárokom na náhradu škody v rámci trestného stíhania, o tomto nároku rozhodnúť podľa príslušných predpisov. Pokiaľ poškodená strana si svoju pohľadávku uplatňovala v konkurznom konaní, ktoré bolo vedené proti spoločnosti N., R. A. s.r.o. N., je potrebné poukázať na to, že toto konanie bolo v riadnom konaní vedenom na Krajskom súde Bratislava pod sp. zn. 7K 159/97 dňa 7. júna 2006 zrušené, ktoré rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 14. júla 2006. Z vyššie uvedeného preto vyplýva, že nebránila žiadna prekážka poškodenej strane nárok na náhradu škody si uplatniť v trestnom konaní a súdu prvého stupňa nebránila žiadna zákonná prekážka, pre ktorú by nemohol o tomto nároku zákonne rozhodnúť.

Poškodená strana si preto mohla svoj nárok na náhradu škody v zmysle ustanovenia § 43 ods. 1 Tr. por. účinného do 1. januára 2006 riadne uplatniť v adhéznom konaní, nakoľko o ich nároku doposiaľ nebolo ešte rozhodnuté v občianskoprávnom alebo inom príslušnom konaní. Navyše je potrebné zdôrazniť, že obžalovaný Š. M... ako štatutárny zástupca spoločnosti N., R. A. s.r.o. N. z pohľadu trestnoprávnej zodpovednosti škodu spôsobil ako trestnoprávne zodpovedný subjekt a nie ako právnická osoba voči ktorej sa viedlo konanie o konkurze a vyrovnaní.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto uzneseniu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.

**V Bratislave 7. júna 2011**

**JUDr. Peter K r a j č o v i č , v.r.**  
**predseda senátu**

Za správnosť vyhotovenia: Libuša Jánošíková